

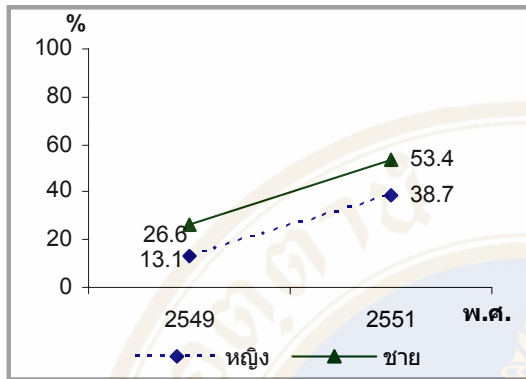

แผนภาพ 2 เพศสัมพันธ์หลังตีเครื่องตีที่มีแอลกอฮอล์ และการใช้ถุงยางอนามัย ในรอบ 2 ปี

เพศสัมพันธ์เพื่อแลกสิ่งของหรือเงินตอบแทน

การใช้ถุงยางอนามัย

หมายเหตุ เพศสัมพันธ์หลังตีเครื่องตีที่มีแอลกอฮอล์ คิดสัดส่วนเฉพาะคนที่เคยมีเพศสัมพันธ์ในรอบปีที่ผ่านมา และตีเครื่องตีที่มีแอลกอฮอล์ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา

เพศสัมพันธ์หลังเสพยาเสพติด

เพศสัมพันธ์หลังเสพยาเสพติดในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา พบว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างชัดเจน ทั้งในกลุ่มผู้หญิง และกลุ่มผู้ชาย ในปี พ.ศ. 2551 กลุ่มผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์หลังเสพยาเสพติดมากกว่าในกลุ่มผู้ชาย

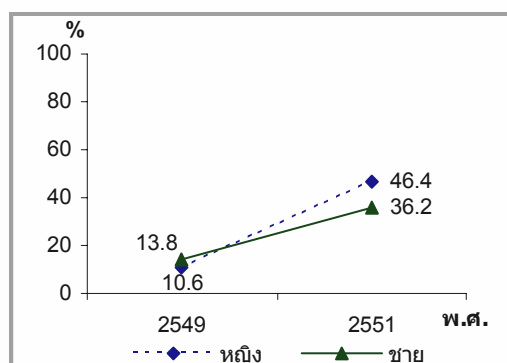
การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์หลังเสพยาเสพติด พบว่ามีแนวโน้มสูง

ขึ้นในกลุ่มผู้ชาย แต่ลดลงเล็กน้อยในกลุ่มผู้หญิง ในปี พ.ศ. 2551 ทั้งกลุ่มผู้หญิง และกลุ่มผู้ชายมีการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์หลังเสพยาเสพติดใกล้เคียงกัน ในขณะที่ปี พ.ศ. 2549 กลุ่มผู้หญิงมีสัดส่วนการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์หลังเสพยาเสพติดมากกว่ากลุ่มผู้ชาย

แผนภาพ 3 เพศสัมพันธ์หลังเสพยาเสพติด และการใช้ถุงยางอนามัย ในรอบ 2 ปี

เพศสัมพันธ์เพื่อแลกสิ่งของหรือเงินตอบแทน

การใช้ถุงยางอนามัย

หมายเหตุ คิดสัดส่วนเฉพาะคนที่เคยมีเพศสัมพันธ์ในรอบปีที่ผ่านมาและเคยเสพยาเสพติดในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา

บทสรุป

การศึกษาแนวโน้มของวิถีเพศสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2549 และปี พ.ศ. 2551 ผลการศึกษาชี้ชัดว่าคนในชุมชนมีการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจนนทั้งในกลุ่มผู้หญิงและผู้ชาย แต่อย่างไรก็ตามในกลุ่มผู้ชายมีการใช้ถุงยางอนามัย เพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากกว่าในกลุ่มผู้หญิง

ผลการศึกษาชี้ชัดว่า คนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับบุคคลที่ไว้วางใจ (คู่อีกหรือแฟน) เป็นส่วนใหญ่ แต่ในกลุ่มผู้ชายมีประมาณ 1 ใน 3 ที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่อีกหรือแฟน และมีการใช้ถุงยางอนามัยประมาณร้อยละ 40 เท่านั้น ในกลุ่มผู้ชายนั้น ผลการศึกษาชี้ชัดว่ามีเพศสัมพันธ์กับพนักงานบริการน้อยลง แต่มีอัตราการใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอกับพนักงานบริการสูงขึ้น

นอกจากนี้อัตราการใช้ถุงยางอนามัยสม่ำเสมอของคนในชุมชนนั้นชี้ชัดอีกว่า มีอัตราการใช้ถุงยางอนามัยสม่ำเสมอกับคู่นอนที่เป็นคู่อีกหรือแฟนน้อยกว่าคู่นอนประเภทอื่นๆ อย่างชัดเจน รวมทั้งอัตราการใช้ถุงยางอนามัยสม่ำเสมอของคนในชุมชนที่มีเพศสัมพันธ์หลังดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และเพศสัมพันธ์หลังเสพยาเสพติดค่อนข้างน้อย

จะเห็นได้ว่าวิถีเพศสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ จะมีความแตกต่างกันระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย รวมทั้งการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ดูเหมือนว่าผู้ชายจะมีการป้องกันตัวได้ดีกว่าเพศหญิง ที่เป็นเช่นนี้น่าจะ

เป็นเรื่องค่านิยมของสังคมไทยที่มีคำสอนและการให้คุณค่าต่อเรื่องเพศของผู้หญิงและผู้ชายต่างชุดกัน ผู้ชายจะได้รับการปลูกฝังเรื่องเพศอีกแบบหนึ่ง เมื่อสังคมไทยให้ผู้ชายมีประสบการณ์เรื่องเพศมากกว่าผู้หญิง จึงส่งผลให้ผู้ชายมีความรู้ความเข้าใจ และมีพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากกว่าผู้หญิง

ผลการสำรวจเป็นเครื่องยืนยันว่า กรุงเทพฯ จำเป็นต้องดำเนินนโยบายด้านเอดส์อย่างเข้มข้นต่อไป ถึงแม้ว่าอัตราการติดเชื้อเอชไอวีของประชากรในกรุงเทพฯ จะมีแนวโน้มลดลงก็ตามรวมทั้งพฤติกรรมบางอย่างที่ปรากฏชัดว่าเป็นช่องทางของการแพร่ระบาดสำคัญ เช่น เพศสัมพันธ์กับพนักงานบริการมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น กล่าวคือ มีการใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอมากขึ้น และมีเพศสัมพันธ์กับพนักงานบริการลดลงก็ตาม ในการดำเนินงานด้านการป้องกันต้องให้ความสำคัญกับบริบทของเพศสัมพันธ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปของคนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ที่มีวิถีเพศสัมพันธ์กับคนที่ไว้วางใจมากขึ้น แต่มีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอลดลง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของศูนย์บริการ-สาธารณสุข และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำชุมชนที่อำนวยความสะดวก ประสานงาน และให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลของกลุ่มประชากรทั่วไป และขอขอบคุณประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่การศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อมูลและความร่วมมือเป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

- สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล. (2549). การเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี ในประชากร 4 กลุ่ม เป้าหมาย ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปี 2549. นครปฐม: โรงพิมพ์สถาบันพัฒนาการ-สาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล.
- "_____". (2551). การศึกษาแนวโน้มของพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี ใน 5 กลุ่มประชากรเป้าหมาย ปี 2551. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิ่ง
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2551). ประชากรและสังคม 2551: มิติ "เพศ" ในประชากรและสังคม. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสัน เพรส โปรดักส์.
- สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ. (2547). ประเทศไทยกับโรคเอดส์: ความก้าวหน้าและสิ่งท้าทาย. กรุงเทพฯ: คีน พับลิชิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด.
- สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ. (2550). รายงานผลการศึกษาระบาดวิทยาและการบาดเจ็บของประชากรไทย พ.ศ. 2547 (รายงานชั้นกลาง). 2548. <http://thaibod.org/>
- สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ (บรรณาธิการ). (2548). การสาธารณสุขไทย 2544-2547. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.